

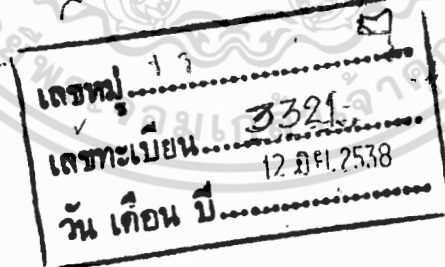

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดขอนแก่น

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEEDS FOR DEVELOPING
THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS OF SECONDARY
EDUCATION LEVEL IN KHONKAEN PROVINCE.

โดย

นางสาวรัญจวน วรรณกิจ

ปัญหานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยมากการคัดเลือกนักเรียนเรียนวิชาเกษตร โดยโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือกเรียน ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เหมาะสมไม่เกิน 20 คนมีมากที่สุด พื้นที่ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ฝึกปฏิบัติงานเกษตร เฉลี่ย 1-5 ไร่และประยุกต์วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน การกำหนดเนื้อหา รายวิชาจัดเตรียมเองโดยวิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนล่วงหน้าตลอดภาคและทำแผนรายคาบ การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร โดยทำโครงการเสนอขออนุมัติงบประมาณ เพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร สื่อและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่ครูเกษตรมากที่สุดคือ ของจริง เช่น เครื่องมืองานเกษตร อุปกรณ์การขยายพันธุ์พืช

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร มีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน วิชาเกษตรไม่พร้อม ขาดแคลนเอกสารตำราเรียน งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ฝึกวิชาเกษตรไม่เพียงพอ การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหารจะมีผลต่อการเรียนวิชาเกษตรของนักเรียนอย่างมาก

ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีความต้องการปรับปรุงในด้านความรู้และการฝึกอบรมทักษะการเกษตร การใช้และการผลิตสื่อการสอน ต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพด้านการพูด ต้องการศึกษาค้นคว้าในระดับปริญญาโทมากที่สุด ต้องการให้โรงเรียนจัดห้องเรียนเฉพาะและเพียงพอ ต้องการงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ควรมีการอบรมดูงานทั้งการสอนและการเกษตร เพื่อที่จะได้พัฒนาความรู้ความสามารถและเทคโนโลยีใหม่ ๆ จัดให้มีวัสดุและสื่อต่าง ๆ เพียงพอ และมีห้องเก็บอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู มีเอกสารตำราให้ค้นคว้าเพิ่มเติม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนวิชาเกษตรให้มาก ทั้งทางด้านงบประมาณ สร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อครูเกษตร เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ดนัย ดิษยบุตร และอาจารย์ประยุณ ตะโนนทอง ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความช่วยเหลือในทุกด้านในการทำการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณอาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรทุกท่าน และขอขอบคุณสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่นที่ช่วยในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล ตลอดจนทั้งครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่ให้อำลั้งใจและอุปการะในการศึกษาด้วยดี

ตลอดมา

รัญจวน วรรณกิจ

มีนาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ

บทที่

1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตปัญหา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์	3
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของครู	5
2.2 การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	5
2.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเกษตรกรรม	6
2.4 การพัฒนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	7
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร	12
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	12
3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล 14

4.2 ผลการวิจัย 14

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย 45

5.2 ข้อเสนอแนะ 47

บรรณานุกรม 49

ภาคผนวก 52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	14
ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษาและวุฒิการศึกษาของครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	16
ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอกของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	17
ตารางที่ 4 แสดงตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	18
ตารางที่ 5 แสดงงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนของครูเกษตร	19
ตารางที่ 6 แสดงการเข้ารับฝึกอบรมของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	25
ตารางที่ 7 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	27
ตารางที่ 8 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	32
ตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจเรียนวิชาเกษตร	35
ตารางที่ 10 แสดงความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	37
ตารางที่ 11 แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในด้านอุตสาหกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เพราะในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นต้องอาศัยแรงงานจำนวนมาก ส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงเป็นผลทำให้การศึกษาของไทยได้เปลี่ยนไป มุ่งเน้นในวิชาที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้จำนวนนักเรียนนักศึกษาในภาคเกษตรลดลงอย่างมากทั้งที่ประชากรส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกร

เมื่อผู้เรียนเกษตรลดลงจึงมีผลทำให้การเกษตรของไทยขาดการพัฒนา เนื่องจากขาดผู้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย และที่สำคัญคือขาดครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาทางการเกษตรอย่างมาก โดยเฉพาะตามโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายแห่งขาดครูเกษตรอย่างมากทั้งที่ในระดับมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนหรือส่วนมากจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนในวิชาเกษตร

จังหวัดขอนแก่นจัดเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร และในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร เช่นเดียวกันกับจังหวัดอื่น ๆ ที่จัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรนั้นก็จะไม่ได้รับความสำคัญเท่ากับวิชาสามัญอื่น ๆ

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน โดยเฉพาะตัวครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นบุคคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

ครูเกษตร เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยพัฒนาให้ผู้ที่ เป็นเกษตรกร หรือนักเรียนได้มีความรู้ และความสามารถในการเกษตรด้านการผลิต การแปรรูป และการจำหน่าย ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยแก้ไขปัญห เศรษฐกิจอันมีผลต่อความมั่นคงของชาติ และช่วยพัฒนาประเทศชาติได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดการศึกษาเกษตรมีองค์ประกอบหลายอย่าง แต่ที่สำคัญที่สุดองค์ประกอบหนึ่ง คือ ครูเกษตร เพราะครูเกษตรเป็นผู้นำเอาหลักสูตรและ

เอกสารที่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดมาดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความสามารถให้กับผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาบุคคล และอาชีพเกษตรของไทยเป็นอย่างยิ่ง (สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย : 2527 หน้า 422)

การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวิชาเกษตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นั้นมีความมุ่งหมายให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำการเกษตร เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกษตรในระดับที่สูงขึ้น หรือนำความรู้ทางด้านการเกษตรไปใช้ประกอบอาชีพ โดยจัดให้มีครูสอนวิชาเกษตรแก่นักเรียน ซึ่งปริมาณครูเกษตรที่สอนมีจำนวนไม่มากนัก และเป็นผู้ที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ กัน แต่ต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา ทั้งที่เป็นวิชาที่ตนเองจบการศึกษาด้านนั้นโดยตรง หรือจำเป็นต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัดและไม่ได้จบการศึกษาด้านนั้นโดยตรง บางครั้งเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ อาจเป็นได้ว่า ครูผู้สอนมีปัญหาด้านการจัดการสอน เช่น ความไม่เข้าใจในเรื่องของหลักสูตร การจัดระบบการสอนไม่มีคุณภาพ หรืออาจเป็นเพราะครูผู้สอนต้องการความรู้ ความเข้าใจในวิชาเกษตรโดยตรง จากลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ไม่เต็มที่ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนากการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นไปไม่ได้ช้า

ดังนั้นในการปรับปรุงและพัฒนากการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ทราบสาเหตุอันแท้จริง จึงได้ทำการศึกษาความต้องการด้านพัฒนากการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้นักพัฒนากการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อสำรวจความต้องการด้านพัฒนากการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาถึงความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีจำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งสิ้น 125 คน จาก 55 โรงเรียน

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสถานภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
2. ทราบถึงลักษณะทั่วไปของการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
3. ทำให้ทราบความต้องการในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
4. นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาเกษตร และแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันที่ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา
5. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาใช้ประกอบการจัดอบรมครูทางการเกษตรในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 นิยามศัพท์

ครู-อาจารย์เกษตร หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนต่าง ๆ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

การเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักสูตร และประมวลผลการสอนรวมทั้งการจัดตั้งครูผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนและนักเรียนในการเรียนวิชาเกษตร โดยจัดกิจกรรมเสริมบทเรียนและเสริมหลักสูตรด้วย

วิชาเกษตร หมายถึง วิชาที่จัดสอนเป็นกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาถึงกระบวนการเพาะปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และวิชาเกษตรในกลุ่มวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกริหรือนพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การเลือกวิธีการสอนได้เหมาะสม การแก้ปัญหาและการตอบคำถามที่ถูกต้องมีเหตุผลและหลักการ มีการใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสมและการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบเอกสารประกอบการวิจัยครั้งนี้ได้ประมวลความรู้ ความคิดเห็นและข้อมูลของบุคคลต่าง ๆ ที่ทำการวิจัยผ่านมาแล้ว โดยได้มีการตีพิมพ์หรือจัดบันทึกไว้ เพื่อเป็นข้อสนับสนุน หรือเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้วิจัยในเรื่องนี้ การศึกษาค้นคว้าในเอกสารต่าง ๆ พอที่จะกล่าวได้ดังนี้

2.1 ความหมายครู

ในที่นี้ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในด้านวิชาหรือด้านวิญญาน ซึ่งเป็นผู้ยกสถานะทางวิญญานของโลก โลกจึงต้องยกย่องบูชาครู ครูจึงเป็นผู้เสียสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน พุทธสาส์นภิกขุ : 2505 (อ้างใน ไกรนุช, 2531 : 1)

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย (2534 หน้า 422-423) ได้ให้ความหมายครู เกษตรไว้ว่า

ครูเกษตร หมายถึง ผู้สอนวิชาเกษตรหรือผู้ช่วยให้ผู้เรียนในระบบโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาเกษตรและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้งผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

นอกจากครูเกษตรจะมีความรู้ความสามารถใน เนื้อหาวิชาที่สอนแล้วความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องมีด้วย เช่น มีความรู้ในหลักสูตร มีทักษะในการวางแผนการวัดและการประเมินผล และมีบุคลิกภาพที่ดีศรัทธาในอาชีพครูเกษตร

2.2 การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาในระดับกลาง ซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นกระบวนการทางด้านความคิดและการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาสามัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และวิชาอาชีพได้อย่างกว้างขวาง มีโอกาสสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองได้อย่างแท้จริง เพื่อให้บุคคลเข้าใจในการเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 2 สาย คือ สายสามัญและสายอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รักการทำงาน สนใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม สุนาสิ กุลประดิษฐ์ (อ้างโดย ชวนพิศ , 2526 : 8)

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เคยเปิดสอนสายสามัญนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและทบวงมหาวิทยาลัย ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเกษตรกรรม

นพคุณ ศิริวรรณ (2536 หน้า 23-24) กล่าวถึงการจัดการอาชีวศึกษาของผู้ป็นว่ามีอยู่ 2 ระดับคือ

1. ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการสอนอาชีวศึกษาเกษตรเท่ากับปวช. เกษตรกรรมในประเทศไทย (ชั้น ม.4-5-6) หรือระดับ 10-11-12
2. ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเป็นการสอนอาชีวศึกษาเกษตร หลักสูตร 2 ปี สำหรับผู้ที่จะออกไปเป็นเกษตรกรเท่านั้น (เทียบเท่า ปวส.เกษตรกรรม)

อาชีวศึกษาเกษตรเป็นสาขาหนึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนระดับนี้มีหลักสูตรให้นักเรียนเลือกเรียน 4 สาขา คือ 1.เกษตรกรรม 2.คหกรรม 3.ช่างอุตสาหกรรม 4.งานอาชีพ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาสาขาวิชาเกษตรเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักกับความรู้พื้นฐานการผลิตทางการเกษตรโดยสามารถจัดดำเนินการได้ ปรับปรุงได้และพัฒนางานได้ มีเจตคติและมีเหตุผลในการประกอบอาชีพเกษตรที่ถูกต้องและจัดให้นักศึกษาได้มีความสามารถในการทำด้วยตนเอง Biotechnology ที่จะเป็ผลให้เป็นผู้จัดการธุรกิจฟาร์มที่ทันสมัยได้

ในหลักสูตรจะมีวิชาบังคับอยู่ 1 วิชา คือ New Technology ซึ่งเป็นวิชาที่มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการพัฒนาตนกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อชีวิตและอุตสาหกรรมในชีวิตของนักเรียนเอง
2. กระตุ้นให้นักเรียนได้คุ้นเคยเข้าใจต่อศิลปวัฒนธรรมใหม่ ๆ และของต้งเดิมเพื่อคิดเปรียบเทียบกับอย่างฉลาดและมีเหตุผลตามกาลสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความอดทนมีเจตคติที่ดี ปรับปรุงตนเองให้มีชีวิตอยู่รอดอย่างมีความสุขภายใต้การพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในระบบความเป็นอยู่ในชีวิตสังคมอุตสาหกรรมและสังคมมนุษย์

รมณี อภาภิรม (2531 หน้า 119) ได้สรุปว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฝัคณะที่เรีคการสอนมุ่งเน้นให้คักษาต่อสายวิชาสามัญมากกว่าวิชาชีพ ขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง จบแล้วประกอบอาชีพเกษตรกรรมเองไม่ได้ เพราะนักเรียนไม่ยอมรับ ผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานเรียน นักเรียนที่ลงเลือกเรียนวิชาเกษตรในระดับนี้ก็มีได้เกิดควมสนใจจริง แต่ทางโรงเรียนเป็นผู้จัดให้ตามแนวทางที่จะคักษาต่อครูผู้สอนแต่ละคนรับภาระชั่วโมงสอน ไม่ต่ำกว่า 16-20 คาบ/สัปดาห์ ครูเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจึงไม่มีเวลาคักษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาการสอน ติดตามผลงานภาคปฏิบัติแบบเกษตรภายใต้การนิเทศ และไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปทำงานร่วมกับเกษตรกรในท้องถิ่นของโรงเรียน ฉะนั้นนักเรียนที่จบแล้วถ้าไม่ได้คักษาต่อ โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่ได้เช่นเดิม ต้องคักษาใหม่ตามพ่อแม่และผู้ปกครองเมื่อจบชั้นประถม

ศิริวรรณ สุวรรณอาภา (2536 หน้า 6) ได้กล่าวกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและฝึกประสบการณ์ในการทำงาน ดังนั้นก่อนที่ครูจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรพิจารณาให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด โดยพิจารณาเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ ความสนใจของผู้เรียน เวลา ความแตกต่างของบุคคลและสภาพแวดล้อม

2.4 การพัฒนาครู – อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

คำว่า การพัฒนา (Development) มีความหมายได้สองนัย คือ ความหมายอย่างแคบ และความอย่างกว้าง ความหมายอย่างแคบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวระบบกระทำการเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงตามความหมายนี้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพ ซึ่งมีความหมายว่าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาที่มีความหมายอย่างกว้าง หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลง เป็นความหมายที่รวมเอาการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นนั่นเอง (อมร และคณะ, 2515:924)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครู-อาจารย์เกษตรจะต้องมีความรู้และทักษะต่าง ๆ ในด้านการเกษตร บางครั้งครู-อาจารย์คนหนึ่งต้องรับผิดชอบหลายวิชาทำให้ขาดความชำนาญในเรื่องที่ตนไม่ถนัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความรู้และทักษะเพิ่มเติมในสิ่งที่ขาดอยู่จะได้ นำความรู้ไปสอน

น้อย ศิริโชติ (2524 หน้า 6-8) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องบริหารงานด้านบุคคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนความรู้ ความชำนาญเฉพาะอย่างให้แก่หน่วยงานได้ดีซึ่งสอดคล้องกับการทำงาน

เสนาะ ดิเยาว์ (2522 หน้า 112) ได้ให้ความเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นทางที่จะทำให้ผู้รับการอบรมได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้รับความชำนาญในการปฏิบัติงานขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา มีทัศนคติที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

รมณีย์ อภาภิรม (2537 หน้า 112) กล่าวว่าสิ่งที่ครูเกษตรน่าจะสอนในยุคโลกาภิวัตน์ คือ การสร้างให้นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรเห็นความสำคัญของตลาดผลผลิตเกษตร สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาดได้ สามารถหาข้อมูลการเคลื่อนไหวของปริมาณผลผลิต ราคาผลผลิต ปัจจัยที่ทำให้ราคาผลผลิตเปลี่ยนแปลง หลักการตัดสินใจเลือกชนิดของพืชที่จะนำมาปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตก่อให้เกิดกำไร หรือการเลือกสัตว์มาเลี้ยง เพื่อให้ได้กำไรตามพอใจ และต้องสอนให้รู้จักพืชหรือสัตว์ทุกชนิดก่อนการเลี้ยงอย่างลึกซึ้งก่อน

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในที่ๆ ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ครูเกษตรควรสอนเกษตรในเชิงธุรกิจ เช่น ฝึกให้เป็นตัวแทนจำหน่าย รู้จักการแปรรูป วิถีการสอนของครูเกษตรก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ครูเกษตรต้องสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้ารับรู้ข่าวสารเกษตรจากแหล่งต่างๆ นอกเหนือจากครูสอนในห้องเรียน เช่น จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และวารสารงานวิจัยต่างๆ รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่ส่งผ่านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายด้วย ในฐานะครูเกษตรสามารถจุดประกายการมีอาชีพการเกษตรที่มีคุณค่าได้ และครูเกษตรจะเป็นตัวจักรสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้เป็นอย่างดีครูเกษตรต้องปรับปรุงการสอนแบบใหม่ ไม่สอนบนกระดานดำอย่างเดียวให้หมดไปชั่วไฉวัน จวบจนครบเทอมเท่านั้น ควรย้อนถามตัวเองว่า เนื้อหาที่เตรียมมาสอนนั้นเกิดประโยชน์กับนักเรียนหรือไม่ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ควรปรับเปลี่ยนอะไรบ้าง เพื่อพัฒนาปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรนิมพ์ นิพัทธ์สุขกิจ (2525 หน้า 180-181) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 6 ได้สรุปว่า

1. ครู-อาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างไม่ทั่วถึง หนังสือ หลักสูตรไม่เพียงพอกับจำนวนครู ทำให้การเรียนการสอนวิชาเกษตรไม่เป็นในทิศทางเดียวกัน
2. หัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมให้ความเห็นว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนปานกลาง แสดงว่าผู้บริหารยังไม่เข้าใจหลักสูตร
3. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร มีวุฒิปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรน้อย ส่วนใหญ่อนุปริญญาหรือเทียบเท่า นอกนั้นเป็นวุฒิอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
4. การจัดการเรียนการสอนเกิดจากการขาดแคลนบุคลากรในการสอนวิชาเกษตรกรรม ครู-อาจารย์ผู้สอนต้องรับผิดชอบการสอนวิชาเกษตรกรรมและวิชาอื่น ๆ
5. พื้นที่ให้นักเรียนฝึกงานเกษตรด้านพืชมากกว่าด้านสัตว์อาจเป็นเพราะครูจบเกษตรทางด้านพืชมากกว่าด้านสัตว์ และมีสภาพพื้นที่ของโรงเรียนเหมาะแก่การเพาะปลูก

วิรัตน์ คำสวรรณ (2532 หน้า 16) อ่างถึง ทิพย์วรรณ สະພັນ (2525 หน้า 162) ได้ศึกษาถึงสภาพวิธีการสอนวิชาเกษตรของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย แล้วให้นักเรียนจด ให้ข้อเสนอแนะว่าเป็นวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสมนัก เพราะนักเรียนไม่มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีการสอนที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต ซึ่งนักเรียนได้มีโอกาสดูเห็นจากการปฏิบัติของจริงทำให้นักเรียนสนใจ

ศุภลักษณ์และพงษ์นิศ (2520 หน้า 3-5) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ซึ่งสรุปการวิจัยดังนี้

1. ด้านการบริหาร ปัญหาค่อนข้างหนักมากต้องแก้ไขด่วน ได้แก่ การขาดงบประมาณในการดำเนินการ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่พอ
2. ด้านหลักสูตร ปัญหาวัสดุหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนไม่มีเพียงพอเป็นปัญหานักมากต้องแก้ไขด่วน รองลงไปคือ เนื้อหาหลักสูตรนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ไม่เหมาะสม ครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ด้านการเรียนการสอน ครูขาดความกระตือรือร้นในการสอน จำนวนชั่วโมงการสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป มีห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนไม่เพียงพอ ครูเน้นเนื้อหาวิชามากกว่ากระบวนการเรียนการสอน

4. ด้านการประเมินผล การวัดยัดเนื้อหา มากกว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ (2533 : 34-37) อ้างถึง พัทธา ขวัญทอง (2523 : 11-16) ได้กล่าวถึงการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาอยู่มาก เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการสอนวิชาเกษตร ซึ่งพอสรุปแยกแยะปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดพื้นที่ทำการเกษตร เป็นปัญหาทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนเปิดใหม่

2. ปัญหาเรื่องน้ำที่จะใช้เพื่อการศึกษา

3. ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ทำการเกษตร

4. ขาดแคลนอาคารเรียนเกษตร

5. ขาดสถานที่เพาะชำ

6. ปัญหาการขาดตำราเรียน คู่มือ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

7. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการสอนเกษตรน้อย

8. ครูเกษตรทำการสอนทำภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ

9. นักเรียนไม่มีทุนในการจัดทำโปรแกรมการผลิตทางการเกษตรตามที่ได้เล่าเรียน

10. ครูเกษตรขาดความรักในอาชีพครูเกษตรอย่างแท้จริง

11. ปัญหาค่าตอบแทนความดีความชอบที่ครูเกษตรควรจะได้รับ

12. ปัญหาการศึกษาต่อหรือการอบรม โอกาสที่ครูเกษตรจะได้ศึกษาต่อมีน้อย

13. ผู้ปกครองและชุมชนไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนเรียนเกษตร

จากปัญหาดังกล่าว จึงเป็นข้อน่าพิจารณาว่าปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวแปรเป็นผลทำให้การจัดการเรียนการสอนเกษตร ไม่เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่

ทองหล่อ นามุตตา (2536 : 40) ได้ศึกษาถึงความต้องการด้านการพัฒนาการเรียน

การสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่าเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรพอใจในการสอนวิชาเกษตรและปรับปรุงให้ดีขึ้น มีการสอนเน้นทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และพบปัญหาอุปสรรคของห้องเรียน สถานที่เรียนไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร ครูเกษตรยังขาดความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอน ได้เสนอแนะว่า ควรครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่างให้มาก

ละเมียด ดอกไม้ (2536 : 40) ได้ศึกษาถึงความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่นต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากการสอนมาก และการจัดการเรียนการสอนมีปัญหา คือ พื้นที่และบริเวณตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียนไม่พร้อม ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจะลดงานมอบหมายที่นอกเหนือจากการสอนให้ครูเกษตรรับผิดชอบน้อยลง เพื่อครู-อาจารย์จะได้เตรียมการสอนและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและควรให้งบประมาณทางหมวดวิชาเกษตร จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มาเพิ่ม หรือส่งเสริมให้นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งหมด 125 คน จากทั้งหมด 55 โรงเรียน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยกำหนดลักษณะของแบบสอบถามไว้ 5 ประเด็น คือ

- ประเด็นที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ประเด็นที่ 2 เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ประเด็นที่ 3 เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ประเด็นที่ 4 ถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
- ประเด็นที่ 5 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยจากตำราและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยและปัญหาพิเศษ
2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษตรวจสอบ
4. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 การทดลองแบบสอบถาม เมื่อทำการสร้างแบบสอบถามแล้วจะต้องทดสอบแบบสอบถามนั้น ๆ เพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างผู้ทำการวิจัยกับผู้ตอบแบบสอบถาม การทดสอบแบบสอบถามโดยผ่านคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจแล้วนำมาแก้ไข

3.2.4 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรที่ทำการวิจัยได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยดำเนินการดังนี้

1. ได้ติดต่อหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ ทม. 1504/0050 ลงวันที่ 9 มกราคม 2538 เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ออกหนังสือราชการส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ ขอความร่วมมือและขออนุญาตให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรช่วยกรอกแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เพื่อดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งไว้

3. นัดวันเวลากับสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เพื่อที่จะรับแบบสอบถามคืน โดยให้โรงเรียนต่าง ๆ จัดส่งแบบสอบถามกลับมายัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทม. 10520 โดยดำเนินการภายใน วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2538 จำนวนแบบสอบถามทั้งหมดคือ นำส่ง 125 ชุด ได้รับคืน 77 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.60 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่
2. หาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละรายการเข้าตารางข้อมูลดิบและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. การนำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลดิบมาหาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 ผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	56	72.72
หญิง	21	27.27

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
2. อายุ (ปี)		
21 - 25	2	2.59
26 - 30	9	11.69
31 - 35	15	19.49
36 - 40	35	45.45
41 - 45	11	14.29
46 - 50	1	1.29
สูงกว่า 50 ปี	4	5.20
3. นับถือศาสนา		
พุทธ	77	100
4. สถานภาพสมรส		
โสด	10	12.98
สมรสแล้ว	65	84.43
หย่าร้าง	2	2.59
5. อายุราชการ (ปี)		
1 - 5	8	10.39
6 - 10	10	12.99
11 - 15	18	23.39
16 - 20	32	41.55
มากกว่า 20 ปี	9	11.68

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เพศของครู-อาจารย์ที่สอนวิชา
 เกษตรในระดับมัธยมศึกษาจำนวนทั้งหมด 77 คน เป็นเพศชายร้อยละ 72.72 และเพศหญิงร้อยละ 27.28
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 27.27 สำหรับอายุของครู-อาจารย์ส่วนมากมีอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.45 ส่วนน้อยอายุระหว่าง 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.29 สำหรับสถานภาพสมรสส่วนมากสมรสแล้ว และโสด คิดเป็นร้อยละ 84.41 และ 12.98 ตามลำดับ ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ อายุราชการจะอยู่ระหว่าง 16-20 ปี มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.55 รองลงมาอายุระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.37

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษาและวุฒิการศึกษาของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. วุฒิอนุปริญญา (ความถึ)	8	10.39
ปวส.	(6)	(75)
ปกศ.สูง	(2)	(25)
2. วุฒิปริญญาตรี (ความถึ)	69	89.61
ค.บ.	(40)	(57.97)
วท.บ.	(15)	(21.74)
คษ.บ.	(5)	(7.25)
สส.บ.	(5)	(7.25)
ศศ.บ.	(2)	(2.89)
กศ.บ.	(1)	(1.45)
คอบ.	(1)	(1.45)

จากการศึกษาวุฒิการศึกษาของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร พบว่า ครูเกษตร ส่วนมากจะจบวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 89.61 ที่เหลือจบวุฒิอนุปริญญา ร้อยละ 10.39

พวกที่จบปริญญตรี ได้แก่ วุฒิ คบ., วทบ., คษศ., สสบ., ศศบ., กศบ. และ คอบ. คิดเป็นร้อยละ 57.97, 21.74, 7.25, 7.25, 2.89, 1.45 และ 1.45 ตามลำดับ ส่วนพวกที่จบวุฒิอนุปริญญา ได้แก่ ปวส. และ ปกศ.สูง คิดเป็นร้อยละ 75 และ 25 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอกของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ระดับการศึกษา	สาขาวิชาเอก													
	พืชศาสตร์		สัตวศาสตร์		ส่งเสริมการเกษตร		ศึกษาศาสตร์		เกษตรศาสตร์		สาขาอื่น		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
อนุปริญญา	—	—	3	3.85	—	—	—	—	4	5.19	1	1.29	8	10.38
ปริญญาตรี	4	5.19	4	5.19	9	11.69	5	6.49	39	50.64	8	10.39	69	89.61
รวม	4	5.19	7	9.09	9	11.69	5	6.49	43	55.85	9	11.69	77	100

สรุป

จากตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอกของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการศึกษาแยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับอนุปริญญา ส่วนมากจะจบสาขาเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 5.19 รองลงมาคือ สาขาสัตวศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 3.89 สำหรับระดับปริญญาตรี ส่วนมากครูเกษตรจะจบสาขาเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 50.64

ครูเกษตรจะจบสาขาเกษตรศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.85 สาขาส่งเสริมเกษตรและสาขาอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 11.69

ตารางที่ 4 แสดงตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
อาจารย์ 1	20	25.99
อาจารย์ 2	56	72.72
ผู้ช่วยฝ่ายบริการ	1	1.29
2. ประสบการณ์ด้านการสอน (ปี)		
เพิ่งเริ่มสอน	5	6.49
1 - 5	6	7.79
5 - 10	11	14.28
11 - 15	19	24.69
16 - 20	30	38.96
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	6	7.79
3. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (ความถี่)		
ครูประจำชั้น	(42)	
หัวหน้าหมวด	(11)	
ฝ่ายอาคารสถานที่	(10)	
ฝ่ายปกครอง	(9)	
แนะแนว	(9)	
ที่ปรึกษา ช.ก.ท.	(6)	
ฝ่ายธุรการ	(5)	
ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา	(2)	
ฝ่ายประชาสัมพันธ์	(2)	
ฝ่ายทะเบียน	(1)	
เจ้าหน้าที่สหกรณ์โรงเรียน	(1)	
หัวหน้างานโรงเรียน	(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 แสดงตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การสอน ของครู-อาจารย์ผู้สอน วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ตำแหน่งในปัจจุบันส่วนมากตำแหน่งอาจารย์ 2 คิดเป็นร้อยละ 72.72 รองลงมาคือ ตำแหน่งอาจารย์ 1 คิดเป็นร้อยละ 25.99 ส่วนน้อยคือ ตำแหน่งอื่น ๆ เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ ร้อยละ 1.29 ประสบการณ์การสอนส่วนมาก มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 38.96 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.69 สำหรับหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอนส่วนใหญ่จะเป็นครูประจำชั้น รองลงมาคือ หน้าที่หัวหน้าหมวดและฝ่ายอาคารสถานที่ตามลำดับ นอกนั้นเป็นงานอื่น ๆ

ตารางที่ 5 แสดงงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. จำนวนที่สอนในภาคเรียนนี้ (คาบ)		
10 - 14	17	22.07
15 - 19	45	58.44
20 - 24	13	16.88
32 คาบ	1	1.29
ไม่ระบุ	1	1.29
2. รายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ (ความถี่)		
โครงการเกษตร	(33)	
งานเกษตรพื้นฐาน	(25)	
กิจกรรม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี	(20)	
วิชาสามัญ	(17)	
การปลูกไม้ประดับ	(15)	
การผลิตพันธุ์ไม้	(12)	
การเลี้ยงสัตว์ปีกเฉพาะอย่าง	(12)	
การปลูกผักสวนครัว	(10)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
การปลูกผักทั่วไป	(10)	
การเลี้ยงไก่เนื้อ	(10)	
การเลี้ยงสัตว์เป็นอาหารในท้องถิ่น	(9)	
การเพาะเห็ดเฉพาะอย่าง	(9)	
การเพาะเห็ดด้วยวัสดุผสม	(8)	
การปลูกไม้ตัดดอก	(7)	
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	(7)	
การผลัดกล้านไม้	(7)	
การเลี้ยงปลา	(7)	
การปลูกพืชสมุนไพร	(6)	
การปลูกพืชไร่/หลักพืชกรรม	(6)	
การเพาะเห็ด	(6)	
การเลี้ยงสุกร	(5)	
การจัดสวน	(5)	
ช่างผลิตไม้จากวัสดุท้องถิ่น	(5)	
การเลี้ยงกระต่าย	(3)	
การผสมดินปลูก	(3)	
การปลูกไม้ตัด-ไม้แคะ	(2)	
ไม้ผลเศรษฐกิจ/ไม้ผลล้มลุก	(2)	
การผลิตหญ้าสนาม	(2)	
เศรษฐกิจศาสตร์ผู้บริโภค	(1)	
ไม่ระบุ	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
3. ระดับชั้นที่สอนในภาคเรียนนี้	(ความถี่)	
ม.1	(46)	
ม.2	(55)	
ม.3	(60)	
ม.4	(40)	
ม.5	(28)	
ม.6	(4)	
ไม่ระบุ	(2)	
4. จำนวนนักเรียนที่สอนในภาคเรียนนี้	(ความถี่)	
ต่ำกว่า 20	(32)	
21 - 30	(35)	
31 - 40	(50)	
41 - 50	(35)	
51 - 60	(8)	
61 คนขึ้นไป	(74)	
ไม่ระบุ	(2)	
5. รายวิชาที่สอน (ในรอบ 3 ปี)	(ความถี่)	
วิชาด้านพืช	(56)	
วิชาด้านสัตว์	(20)	
วิชาโครงงานเกษตร	(12)	
วิชางานเกษตรพื้นฐาน	(30)	
วิชาสามัญ	(40)	
ไม่ระบุ	(15)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
6. ระดับชั้นที่สอน (ในรอบ 3 ปี)	(ความถี่)	
ม.1	(38)	
ม.2	(40)	
ม.3	(35)	
ม.4	(15)	
ม.5	(20)	
ม.6	(5)	
7. การสอนซ้ำรายวิชาเดิม		
ซ้ำ	72	93.50
ไม่ซ้ำ	5	6.50
8. สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่นนอกเหนือวิชา เกษตร		
จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ	35	45.45
มีความสามารถอย่างดี	12	15.58
เปิดสอนเกษตรน้อย	10	12.98
มีครูเกษตรหลายคน	5	6.49
ครูเกษตรมีน้อยหรือไม่มีเลย	2	2.59
ครูไม่ได้จบสาขาเกษตรโดยตรง	2	2.59
ไม่ระบุ	11	14.28
9. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์เฉลี่ยใน 3 ปี		
10 - 12 คาบ	5	6.49
13 - 15 คาบ	14	18.18
16 - 18 คาบ	43	55.84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
19 - 21 คาบ	13	16.88
22 คาบขึ้นไป	2	2.59
10. ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด (คาบ/สัปดาห์)		
12 - 15	7	9.09
16 - 19	27	35.06
20 - 23	34	44.15
24 - 27	7	9.09
28 - 32	2	2.59
11. ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด (คาบ/สัปดาห์)		
5 - 8	3	3.89
9 - 12	29	37.66
13 - 16	29	37.66
17 - 20	14	18.18
21 - 24	2	2.59
12. จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์		
มากเกินไป	5	6.49
ค่อนข้างมาก	7	9.09
เหมาะสมแล้ว	60	77.92
น้อยเกินไป	5	6.49
13. จำนวนคาบที่ครูเกษตรควรสอนต่อสัปดาห์		
10 คาบ	2	2.59
12 คาบ	1	1.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
14 คาบ	10	12.98
15 คาบ	5	6.49
16 คาบ	25	32.49
18 คาบ	22	28.57
20 คาบ	12	15.58

จากตารางที่ 5 แสดงงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่วิชาที่สอนในภาคเรียนนี้จำนวน 15-19 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 58.44 วิชาที่สอนส่วนมาก ได้แก่ วิชาโครงงานเกษตร งานเกษตรพื้นฐาน และงานรับผิดชอบกิจกรรมตามลำดับ นอกจากนี้เป็นวิชาที่หลากหลาย ระดับชั้นที่สอนส่วนมากจะเป็นชั้น ม.3, ม.2 และ ม.1 ตามลำดับ จำนวนนักเรียนมี 31-40 คน/ห้อง สำหรับในรอบ 3 ปีการศึกษา รายวิชาที่สอนส่วนมากจะเป็นวิชาชีพรากด้านพืช เช่น การปลูกผักทั่วไป อาชีวเกษตร รองลงมาคือวิชาสามัญ ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่จะเป็นชั้น ม.2, ม.1 และ ม.3 ตามลำดับ ส่วนน้อยคือ ม.6 ครูเกษตรส่วนมากมีการสอนซ้ำรายวิชาเดิม คิดเป็นร้อยละ 93.50 ส่วนที่ไม่สอนซ้ำวิชาเดิม คิดเป็นร้อยละ 6.49 สาเหตุที่พบมากที่สุดคือ จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 53.03 ส่วนน้อยคือครูเกษตรมีน้อยและไม่ได้จบสาขาเกษตรโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 2.59

สำหรับจำนวนคาบเฉลี่ยสอนสัปดาห์ละ 16-18 คาบ คิดเป็นร้อยละ 55.84 น้อยที่สุด 22 คาบ ร้อยละ 2.59 ภาคเรียนสอนมากที่สุดสัปดาห์ละ 20-23 คาบ คิดเป็นร้อยละ 44.15 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 16-19 คาบ คิดเป็นร้อยละ 35.06 ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุดสัปดาห์ 12 คาบ คิดเป็นร้อยละ 37.66 จำนวนคาบการสอน/สัปดาห์ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่คิดว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 77.92 ครูเกษตรส่วนใหญ่คิดว่าควรสอนสัปดาห์ละ 15 คาบ คิดเป็นร้อยละ 32.49 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 18 คาบ คิดเป็นร้อยละ 28.57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงการเข้าฝึกอบรมด้านการสอนและด้านเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. การเข้ารับฝึกอบรมด้านการสอน		
ไม่เคย	27	35.06
เคย	50	64.94
เรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอน	N = 50	
การเขียนแผนการสอน	17	34.00
การทำสื่อการสอน	8	16.00
การสอนวิชาชีว	8	16.00
ระฆังฆาน 1,2	5	10.00
การวัดผลและประเมินผล	3	6.00
การจัดกิจกรรมแนะแนว	3	6.00
การอบรม/สัมมนาหลักสูตรมัธยมศึกษา	2	4.00
การพัฒนาการเรียนการสอน	1	2.00
ไม่ระบุ	3	6.00
2. การเข้ารับฝึกอบรมด้านเกษตร		
ไม่เคย	27	35.06
เคย	50	64.94
เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมด้านเกษตร	N = 50	
การเพาะเห็ดเฉพาะอย่าง	10	20.00
การขยายพันธุ์พืช	10	20.00
การเกษตรแบบผสมผสาน	10	20.00
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	10	20.00
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	8	16.00
การเลี้ยงผึ้ง	7	14.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
การเลี้ยงปลา	6	12.00
การจัดสวนและตกแต่งสถานที่	6	12.00
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	5	10.00
การพัฒนาที่ดิน	5	10.00
การเลี้ยงสัตว์ปีก	4	8.00
การสอนวิชาชีพ	3	6.00
การเลี้ยงโค	2	4.00
3. การฝึกอบรมครั้งสุดท้าย		
น้อยกว่า 1 ปี	5	6.49
1 ปี	23	29.87
2 ปี	10	12.98
3 ปี	5	6.49
4 ปี	2	2.59
5 ปี	5	6.49
เกินกว่า 5 ปี	20	25.94
ไม่ระบุ	7	9.09

จากการศึกษาการเข้ารับฝึกอบรมด้านการสอนและด้านการเกษตรของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นพบว่า การเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอนส่วนมากส่วนมากแล้วคิดเป็นร้อยละ 64.94 ส่วนน้อยคือไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 35.06 เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมมากที่สุดคือการเขียนแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาคือการทำสื่อการสอน, การสอนวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 16 ส่วนที่พบน้อยที่สุดคือการพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตรส่วนมากคือเคย คิดเป็นร้อยละ 64.94 ไม่เคยคิดเป็นร้อยละ 35.06 เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการเกษตรส่วนมากคือ การเพาะเห็ดเฉพาะอย่าง, การขยายพันธุ์พืช, เกษตรแบบผสมผสาน และการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ คิดเป็นร้อยละ 20

ประเด็นที่ 2 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 7 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N =77	ร้อยละ
1. การดำเนินการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตร		
ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี	12	15.58
โรงเรียนกำหนดวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก	48	62.33
โรงเรียนกำหนดวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม	22	28.57
2. ความตั้งใจเรียนของนักเรียน		
ตั้งใจมาก	14	18.18
ตั้งใจแต่ไม่มากนัก	44	57.14
ไม่ค่อยตั้งใจ	14	18.18
ไม่ตั้งใจเลย	5	6.49
3. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร		
กลุ่มใหญ่มากเกินไป	9	11.68
กลุ่มค่อนข้างใหญ่	22	28.57
ขนาดเหมาะสมดีแล้ว	40	51.94
กลุ่มค่อนข้างเล็ก	6	7.74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
4. ขนาดกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่เหมาะสม		
ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน	12	15.58
ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน	35	45.45
กลุ่มละ 20 - 30 คน	25	32.46
กลุ่มละ 30 - 40 คน	5	6.49
5. โรงเรียนได้จัดห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ		
มี	50	64.93
ไม่มี	27	35.07
6. กรณีไม่มีห้องเรียนจะใช้สถานที่ต่างๆ เป็นที่สอน	(N = 27)	
อาคารเรียนรวม	15	55.55
อุทยานการศึกษา	10	37.03
เรือนเพาะชำ/แปลงเกษตร	9	33.03
โรงอาหาร	3	11.11
7. ขนาดพื้นที่/สถานที่ปฏิบัติงานเกษตร	(ความถี่)	
ก. ด้านพืช		
ต่ำกว่า 1 ไร่	(55)	
1 - 5 ไร่	(40)	
6 - 10 ไร่	(8)	
11 - 15 ไร่	(1)	
ไม่ระบุ	(14)	
ข. ด้านสัตว์		
ไม่ถึง 50 ตารางวา	(11)	
50 - 100 ตารางวา	(9)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
200 - 399 ตารางวา	(5)	
1 - 5 ไร่	(14)	
มากกว่า 10 ไร่	(3)	
8. โรงเรียนได้จัดพื้นที่หรือสถานปฏิบัติงานวิชาเกษตร		
จัด	70	90.90
ไม่จัด	7	9.09
สาเหตุที่ไม่จัดเพราะ	N = 7	
ไม่มีพื้นที่เพียงพอ	4	57.14
ไม่มีอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	1	14.28
ไม่ระบุ	2	28.58
9. วิธีการแก้ปัญหาสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน		
จัดหาสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน เช่น อาคารชั่วคราว	16	20.77
ใช้วิธีการประยุกต์วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น	16	20.77
ให้ฝึกปฏิบัติที่บ้านแล้วอาจารย์ไปนิเทศ	10	12.98
ทัศนศึกษานอกสถานที่	10	12.98
หาแหล่งวิชาการจากเอกชน/ฟาร์ม	7	9.09
ใช้สื่อการสอน	5	6.49
ไม่ระบุ	13	16.88
10. การกำหนดเนื้อหารายวิชา	(ความถี่)	
จัดเตรียมเองโดยวิเคราะห์หลักสูตร	(62)	
ใช้เนื้อหาตามคู่มือ	(21)	
สอนเนื้อหาตามหนังสือ	(12)	
จัดสอนตามความเหมาะสม	(5)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
11. การดำเนินการทำแผนการสอน	(ความถี่)	
ทำแผนล่วงหน้าตลอดภาคและทำแผนรายคาบ	(55)	
ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือ	(25)	
ทำแผนการสอนรายคาบ	(3)	
ทำแผนการสอนตามความเหมาะสมกับความพร้อม	(3)	
12. การจัดซื้อวัสดุสำหรับฝึกวิชาเกษตร	(ความถี่)	
ทำโครงการเสนองบประมาณเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร	(65)	
ขอซื้อได้โดยใช้เงินบำรุงการศึกษา	(15)	
ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา	(10)	
เก็บเงินนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน	(5)	
ครูและนักเรียนช่วยกันบริจาค	(3)	
13. สื่อและอุปกรณ์ที่ครู-อาจารย์ใช้ประกอบการสอนในปัจจุบัน	(ความถี่)	
ของจริง	(45)	
รูปภาพ , ชุดการเรียนสำเร็จรูป	(26)	
หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ	(15)	
สไลด์	(7)	
วีดีโอ	(7)	
แผ่นใส	(5)	
แผนภูมิต่าง ๆ	(2)	
ไม่ระบุ	(12)	
14. เหตุผลที่เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์	(ความถี่)	
นักเรียนเข้าใจง่าย เหมาะสมกับนักเรียน	(27)	
ผลิตง่าย สะดวก ใช้ได้นาน	(20)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N =77	ร้อยละ
ได้ปฏิบัติจริง	(12)	
จัดเตรียมตามแผนการสอน	(8)	
นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	(7)	
ใช้ประสบการณ์โดยตรง	(6)	

ตารางที่ 7 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร พบว่า การดำเนินการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตร ส่วนมากคือ โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก คิดเป็นร้อยละ 62.33 โรงเรียนให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรีมีเพียงร้อยละ 15.58 สำหรับความตั้งใจเรียนของนักเรียนที่จะเรียนวิชาเกษตร ส่วนมากตั้งใจ แต่ไม่ค่อยมากนัก คิดเป็นร้อยละ 57.14 ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ครูส่วนมากเห็นว่าขนาดเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 51.94 ซึ่งขนาดไม่เกินกลุ่มละ 20 คนคิดเป็นร้อยละ 45.45 ขนาดกลุ่มนักเรียนที่น้อยคือ กลุ่มละ 30-40 คน คิดเป็นร้อยละ 6.49

สำหรับการเรียนวิชาเกษตรส่วนมากมีการจัดห้องเรียนวิชาเกษตร คิดเป็นร้อยละ 64.94 ส่วนน้อยคือไม่มีการจัดห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.07 สถานที่ใช้สำหรับสอนวิชาเกษตรนั้นส่วนใหญ่จะใช้อาคารเรียนรวม คิดเป็นร้อยละ 55.55 นอกจากนั้นจะใช้บริเวณอุทยานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.03 ส่วนน้อยคือ โรงอาหาร คิดเป็นร้อยละ 11.11 การสอนภาคปฏิบัตินั้นโรงเรียนได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาเกษตร คิดเป็นร้อยละ 90.09 ไม่จัดพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 9.09 สาเหตุที่ไม่ได้จัดพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตร เนื่องมาจากไม่มีพื้นที่เพียงพอ และไม่มีอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร คิดเป็นร้อยละ 57.14 และ 14.28 ตามลำดับ สำหรับพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรส่วนมากเป็นวิชาด้านพืช เช่น งานเกษตรพื้นฐาน การปลูกผัก การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ ส่วนวิชาการปลูกพืชไร่ ปลูกข้าวจะอยู่ระหว่าง 1-5 ไร่ สำหรับวิชาด้านสัตว์ เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลา ส่วนใหญ่มีพื้นที่ระหว่าง 1-5 ไร่ ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีที่โรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานเกษตร ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรแก้ปัญหาโดยการจัดหาสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน เช่น อาคารชั่วคราว พื้นที่ว่าง และใช้วิธีการประยุกต์วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 20.77 วิธีที่นิยมใช้น้อยคือ การใช้สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 6.49

การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาเกษตรนั้น ส่วนมากครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจะยึดหลักการจัดเตรียมเองโดยวิเคราะห์หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 80.52 ส่วนที่ใช้น้อยคือ จัดสอนตามความเหมาะสม การดำเนินการเตรียมการสอนโดยวิธีทำแผนการล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผนการเป็นรายคาบ ส่วนน้อยคือ การทำแผนการสอนรายคาบและทำแผนการสอนตามความเหมาะสมกับความพร้อมต่าง ๆ ด้านการจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตรส่วนมากครูเกษตรจะใช้วิธีการทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษา เพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน ส่วนน้อยคือ ครูและนักเรียนช่วยกันบริจาค

การสอนวิชาเกษตรปัจจุบันจะใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนคือ ของจริง เช่น เครื่องมือการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ รูปภาพหรือชุดการเรียนสำเร็จรูป สื่อที่ใช้น้อยคือแผ่นใส เหตุผลที่เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์แต่ละชนิด เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย สะดวก และใช้ได้นาน

ประเด็นที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 8 แสดงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ปัญหาอุปสรรค	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. ปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตร	(ความถี่)	
พื้นที่/สถานที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานมีน้อย	(35)	
ขาดแคลนน้ำที่จะใช้เพื่อการเกษตร	(20)	
ห้องเรียน/สถานที่เรียนไม่ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร	(20)	
สภาพแวดล้อม/พื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์	(10)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	จำนวน N = 77	ร้อยละ
ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการสอนวิชาเกษตร ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและความร่วมมือต่อการจัด การเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	(10) (5)	
ผลิตได้รับความเสียหาย เช่น ถูกขโมย คีตโรคระบาด	(5)	
ขาดงบประมาณสนับสนุนการสอนวิชาเกษตร	(3)	
ไม่ระบุ	(7)	
2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหารายวิชา		
ไม่มี	52	67.54
มี	25	32.46
ปัญหาที่มี	N = 25	
ขาดแคลนคู่มือ ตำรา เอกสารทางวิชาเกษตร	15	60.00
ความพร้อมและความรับผิดชอบการสอนของครู-อาจารย์	3	12.00
เปิดสอนรายวิชาไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	3	12.00
ขาดแหล่งความรู้	3	12.00
ครูเกษตรมีปัญหาด้านการเตรียมการสอน	2	8.00
3. ปัญหาการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตร		
ไม่มี	37	48.05
มี	40	51.95
ปัญหาที่มี	N = 40	
ไม่มีในท้องถิ่นนั้น ๆ	15	37.50
วัสดุอุปกรณ์ชำรุดและไม่มีประสิทธิภาพ	15	37.50
งบประมาณไม่เพียงพอ	12	30.00
สั่งซื้อได้ยากและราคาแพง	3	7.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	จำนวน N = 77	ร้อยละ
ไม่มีสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์	3	7.50
มีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3	7.50
ครู-นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นและความสำคัญ ของการใช้วัสดุอุปกรณ์การเกษตร	2	5.00
วัสดุอุปกรณ์ไม่ตรงตามกำหนด	2	5.00
4. ปัญหาในการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน	(ความถี่)	
มี แต่ไม่เพียงพอ	(25)	
มีสื่อและอุปกรณ์ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่	(25)	
สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคาร หรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย	(17)	
โรงเรียนขาดงบประมาณจัดซื้อ	(13)	
โรงเรียนไม่เคยใช้สื่อชนิดนี้มาก่อน	(10)	
ครู-นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการใช้สื่อและอุปกรณ์	(5)	
เทคนิคและประสบการณ์การใช้สื่อและอุปกรณ์	(3)	
ไม่ระบุ	(2)	

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เขตการศึกษา 9 พบว่า

ในด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตร ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ พื้นที่หรือสถานที่สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานมีน้อย ไม่เพียงพอ รองลงมาคือ การขาดแคลนน้ำที่จะใช้เพื่อการเกษตร, สภาพห้องเรียนหรือสถานที่เรียนยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร ปัญหาที่พบอีก ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนวิชาเกษตร, สภาพแวดล้อมหรือพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ปัญหาด้านการกำหนดเนื้อหารายวิชา ส่วนมากไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 67.54 ส่วนน้อยมีปัญหา ร้อยละ 32.46 ปัญหาที่พบมากและตรงกันคือ วัสดุหาซื้อได้ยาก ไม่มีในท้องถิ่นนั้น ๆ และวัสดุอุปกรณ์ชำรุด ไม่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ งบประมาณไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนที่พบน้อยคือ วัสดุอุปกรณ์ไม่ตรงตามที่กำหนด, ครู-นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและขาดความรับผิดชอบการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาเกษตร คิดเป็นร้อยละ 5

สำหรับการใช้สื่อและอุปกรณ์ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ สื่อและอุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอ และชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์นั้นสูญหายบ่อย ๆ ส่วนสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่แต่ขั้นตอนในการเบิกใช้ยุ่งยาก พบน้อยมาก

การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน

ตารางที่ 9 แสดงการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน

สาเหตุของปัญหา	อันดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	20	6	7	8	7
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์และสถานที่	13	20	12	11	7
3. ความพร้อมของครูผู้สอน	10	10	7	15	10
4. วิธีการสอนของครูเกษตร	6	5	18	10	11
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	6	7	5	6	5
6. สภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ	12	9	7	10	10
7. ผลงานด้านเกษตรของโรงเรียน	1	9	11	6	12
8. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	2	5	1	1	3
9. ความมุ่งมั่นในการเรียนต่อของนักเรียน	5	5	5	2	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สาเหตุของปัญหา	อันดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง	2	3	3	5	4
11. ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน	-	-	1	3	3

จากตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในโรงเรียน พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้นเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ

ลำดับที่ 1 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

ลำดับที่ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์และอาคารสถานที่

ลำดับที่ 3 วิธีการสอนของครูเกษตร

ลำดับที่ 4 ความพร้อมของครูเกษตร

ลำดับที่ 5 ผลงานด้านเกษตรของโรงเรียน

ประเด็นที่ 4 ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 10 แสดงความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ความต้องการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
1. ต้องการปรับปรุงของครู-อาจารย์ด้านการเรียนการสอน		
ไม่ต้องการ	5	6.49
ต้องการ	72	93.51
ต้องการปรับปรุงด้าน	(ความถี่)	
ความรู้และทักษะทางการเกษตร	(60)	
ความรู้และทักษะการสอน	(43)	
พัฒนาบุคลิกภาพ	(25)	
2. ความต้องการรับการฝึกอบรมการสอน		
ไม่ต้องการ	7	9.09
ต้องการ	70	90.91
เรื่องที่ต้องการฝึกอบรม	(ความถี่)	
การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง	(55)	
การใช้และการผลิตสื่อการสอน	(50)	
เทคนิควิธีการสอน	(45)	
การทำแผนการสอน	(35)	
การวัดและประเมินผลการเรียน	(25)	
การวิเคราะห์หลักสูตร	(20)	
จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น	(20)	
3. ต้องการเข้ารับฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านเกษตร		
ไม่ต้องการ	10	12.98
ต้องการ	67	87.02

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
เรื่องที่ต้องการฝึกอบรมด้านเกษตร	(ความถี่)	
ทักษะทางด้านเกษตร	(15)	
เทคโนโลยีการเกษตร	(15)	
การขยายพันธุ์พืช	(15)	
การเลี้ยงสัตว์	(13)	
ไม้ดอกไม้ประดับ	(10)	
พืชสวน	(6)	
การจัดสวน	(6)	
การเลี้ยงสัตว์ปีก	(6)	
การผลิตชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป	(5)	
การเลี้ยงปลา	(5)	
การเพาะเห็ดทั่วไป	(3)	
ปลูกพืชไร่	(3)	
ธุรกิจเกษตร/การจัดการฟาร์ม	(3)	
ไม้ผล	(2)	
การปลูกผัก	(2)	
การปรับปรุงพันธุ์พืช	(2)	
4. ต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ	(ความถี่)	
การพูด	(40)	
ความกระตือรือร้น	(35)	
มนุษยสัมพันธ์	(30)	
การแต่งกาย	(15)	
กริยาท่าทาง	(15)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
5. ความต้องการศึกษาต่อ		
ไม่ต้องการ	20	25.97
ต้องการ	57	74.03
ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี (สาขาวิชา)	(ความถี่)	
เกษตรศาสตร์	(3)	
แนะแนว	(2)	
ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท (สาขาวิชา)		
เกษตรศาสตร์	(10)	
พืชศาสตร์	(8)	
บริหารการศึกษา	(8)	
สัตวบาล/สัตวศาสตร์	(6)	
ส่งเสริมการเกษตร	(6)	
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	(3)	
ครุศาสตร์เกษตร	(2)	
วิศวกรรมศาสตร์	(2)	
เศรษฐศาสตร์เกษตร	(1)	
โรคพืช	(1)	
ปฐพีวิทยา	(1)	
ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก		
สาขาวิชาเอกบริหารการศึกษา	(1)	
ไม่ระบุสาขาวิชาเอก	(6)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
6. ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน	(ความถี่)	
ของจริง	(40)	
วีดิทัศน์	(25)	
สไลด์	(12)	
หนังสือ, ตำรา, เอกสารการสอน	(10)	
แผ่นภาพ, ชุดการเรียนสำเร็จรูป	(7)	
แผ่นใส	(5)	
ไม่ระบุ	(10)	
7. ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตร	(ความถี่)	
จัดงบประมาณอุดหนุนจากโรงเรียนเพียงพอ	(30)	
ผู้บริหารให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียนการสอน	(30)	
สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนเกษตร	(17)	
ความพร้อมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	(17)	
จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม	(10)	
จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนเกษตรทุกภาค/ปี	(10)	
ครู-อาจารย์ควรรับผิดชอบการสอนและผลงานด้านอื่น ๆ ลง	(5)	
ให้มีการสัมมนา/อบรม ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อ		
เพิ่มพูนความรู้และขยายความคิด พัฒนาตนเอง	(5)	
ควรประสานงานร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียนส่งเสริม		
การจัดเรียนการสอนวิชาเกษตรอย่างจริงจัง	(5)	
จัดพื้นที่/สถานที่ปฏิบัติงานให้เหมาะสม	(3)	
การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนควรให้		
สัมพันธ์กับสภาพท้องถิ่น	(3)	
ไม่ระบุ	(17)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน N = 77	ร้อยละ
8. ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์	(ความถี่)	
ต้องการจัดบุคลากรไปนิเทศส่งเสริมแนะนำเพื่อพัฒนา		
คุณภาพการเรียนการสอน	(20)	
จัดอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาครู-อาจารย์ให้ทันสมัยเสมอ	(15)	
การผลิตและใช้สื่อ สื่อทัศนอุปกรณ์ให้เพียงพอ	(10)	
วางแผนการจัดการเรียนการสอนเกษตรเหมาะสมกับท้องถิ่น	(5)	
การวัดและประเมินผลการสอนวิชาเกษตรในแต่ละโรงเรียน	(5)	
ตำรา เอกสาร ทางวิชาการเกษตรสำหรับครู-อาจารย์		
และนักเรียน	(5)	
งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ควรได้รับเพียงพอ	(3)	
ส่งเสริม/สนับสนุนกิจกรรมการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	(3)	
จัดหาอัตรากำลังครู-อาจารย์มาบรรจุและรับผิดชอบในด้าน		
การเรียนการสอนเกษตรเป็นประจำ	(2)	
ต้องการหลักเกณฑ์/นโยบายการเรียนการสอนเกษตรแน่นอน	(2)	
ไม่ระบุ	(20)	

ตารางที่ 10 แสดงความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในการปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ พบว่า ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร มีดังนี้

ความต้องการปรับปรุงของครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนส่วนมากต้องการปรับปรุงตนเอง คิดเป็นร้อยละ 93.50 ไม่ต้องการ ร้อยละ 6.49 เรื่องที่ต้องการปรับปรุงตนเอง ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญคือ ความรู้และทักษะทางการเกษตร, ความรู้และทักษะในด้านการสอน และการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน N = 77
1. ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อ-อุปกรณ์	(ความถี่)
ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์	(19)
ควรจัดให้มีการซ่อมบำรุงสื่อและวัสดุทัศนอุปกรณ์	(10)
จัดสวัสดิการ/สิ่งอำนวยความสะดวกการปฏิบัติหน้าที่ของครู	(10)
จัดสื่อและวัสดุทัศนอุปกรณ์ เพื่อเน้นความสนใจของนักเรียน	(8)
ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและถูกวิธี	(5)
พัฒนาสื่อและอุปกรณ์การให้ความร่วมมืออยู่เสมอ	(5)
ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อ	
วัสดุทัศนอุปกรณ์เพื่อประสิทธิภาพการสอน	(5)
ไม่ระบุ	(15)
2. ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	(ความถี่)
ควรให้มีการฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะ	
การเกษตรเฉพาะอย่าง	(19)
ควรมีการพัฒนารูปแบบตำราเรียนของการเกษตรแผนใหม่	(15)
ควรจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรตามความต้องการของ	
นักเรียนและท้องถิ่น	(15)
ควรให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติจริงเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน	(10)
ควรมีการปรับปรุงแผนการสอนให้ทันสมัยตลอดเวลา	(10)
จัดครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรไปศึกษานอกสถานที่	(10)
ฝ่ายบริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุน/ส่งเสริม	
การเรียนการสอนวิชาเกษตร	(10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน N = 77
ครูเกษตรมีการพัฒนาตนเองเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	(8)
โรงเรียนควรจัดหาบริเวณ/สถานที่ปฏิบัติการเกษตรเพียงพอ	(7)
ครูให้ความสนใจและควบคุมการเรียนการสอนให้มาก	(7)
ควรปลูกฝังค่านิยมนักเรียนเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตร	(7)
ต้องการขวัญและกำลังใจ	(5)
ควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการจัดจำหน่ายผลผลิต ของนักเรียนและจัดตลาดนัด แสดงผลงานของนักเรียน	(5)
แนะนำการศึกษาต่อเกษตรและโอกาสก้าวหน้าการเกษตร	(4)
ควรให้หน่วยงานเอกชนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกงาน	(3)
สวดวิชาที่สอนให้น้อยลง เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	(2)
ไม่ระบุ	(20)

จากการศึกษาถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตรงกันคือ ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และควรจัดให้มีการฝึกอบรม ด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ร้องลงมาคือ ควรจัดมีการพัฒนารูปแบบตำราเรียนของการเกษตรแผนใหม่, ควรจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ข้อเสนอแนะที่ยังพบอยู่มากคือ ควรจัดให้มีการซ่อมบำรุงล้อและใส่ดัดคันอุปกรณ์ , จัดสวัสดิการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู , ควรให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติจริงเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน, ควรมีการปรับปรุงแผนการสอนให้ทันสมัยตลอดเวลา, จัดให้ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรไปศึกษานอกสถานที่ และฝ่ายบริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาเกษตร นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะว่าการจัดสื่อ-อุปกรณ์ควรเน้นความสนใจของนักเรียน ครูเกษตรควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (แสดงไว้ในตารางที่ 11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่นและเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่นเพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นคือ 1.ถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2.ถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร 3.ถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร 4.ถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรและความคิดเห็น 5.ข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งสิ้น 125 คน จาก 55 โรงเรียน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 77 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.60 หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวนเพศของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุโดยเฉลี่ยระหว่าง 36-40 ปี ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ มีสถานภาพสมรสส่วนมากสมรสแล้ว หย่าร้างมีน้อย อายุราชการอยู่ระหว่าง 16-20 ปี

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะจบปริญญาตรี วุฒิ คบ. สาขาเกษตรศาสตร์ จบสาขาเกษตรโดยตรง 68 คน จบสาขาอื่นๆ 9 คน ตำแหน่งปัจจุบันส่วนมากจะเป็น อาจารย์ 2 ประสิทธิภาพ ด้านการสอนอยู่ระหว่าง 16-20 ปี หน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจาก การสอนแล้ว ยัง รับผิดชอบ งานอื่น ๆ อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประจำชั้น น้อยที่สุดคือ หน้าฝายทะเบียญ เจ้าหน้าทีสหกรณ์โรงเรียน หัวหน้างานโรงเรียน

ในภาคเรียนนี้ครูเกษตรสอนสัปดาห์ละ 15-20 คาบ รายวิชาที่เปิดสอนส่วนใหญ่จะเป็น วิชาโครงการงานเกษตร งานเกษตรพื้นฐาน และการปลูกไม้ประดับ นอกจากนี้ยังสอนกิจกรรม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ชุมนุมช.ก.ท. ระดับชั้นที่สอนจะเป็น ม.3,ม.2,ม.1 ตามลำดับ จำนวนนักเรียนที่สอนต่อห้อง 20-30 คน การเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนประสิทธิภาพ ส่วนมากจะเคยฝึกอบรมเรื่องการเขียนแผนการสอน การเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนน้อยมาก สำหรับการฝึกอบรมด้านการเกษตรส่วนมากเคยฝึกอบรมเรื่อง การเพาะเห็ดเฉพาะอย่าง การปลูกไม้ดอกประดับ และการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นเวลา 1 ปีที่ผ่านมาแล้ว

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่า ลักษณะการดำเนินการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรโดยโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก การเรียนของนักเรียนส่วนมากตั้งใจเรียนแต่ไม่มากนัก ขนาดกลุ่มของนักเรียนที่เหมาะสมไม่เกินกลุ่มละ 20 คน โรงเรียนจะจัดห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ กรณีที่ไม่มีห้องเรียนเกษตรจะใช้ อาคารเรียนรวม อุทยานศึกษา ขนาดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานเกษตรสำหรับปลูกพืชเกี่ยวกับการ ปลูกผัก การเพาะเห็ด การปลูกพืชไร่ ส่วนมากมีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ พื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ 1-5 ไร่ กรณีมีพื้นที่ไม่เพียงพอ ส่วนมากจะแก้ปัญหาโดยวิธีจัดหาสถานที่ฝึกปฏิบัติที่มีอยู่และใช้วิธีการประยุกต์ วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น การกำหนดเนื้อหาวิชาโดยจัดเตรียมเอง โดยการวิเคราะห์หลักสูตร การดำเนินการทำแผนการสอนส่วนมากจะทำแผนรายคาบ การจัดซื้อวัสดุสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเกษตร ส่วนมากทำโครงการเสนองบประมาณเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร การสอนวิชาเกษตรในปัจจุบัน จะใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนคือ ของจริง รูปภาพ และหนังสือ เอกสารทางวิชาการ เหตุผลที่เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์เพราะว่าสื่อทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย ผลดีสื่อง่าย สะดวกและใช้ได้นาน

ปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา อุปสรรคด้านพื้นที่ปฏิบัติงานวิชาเกษตร คือพื้นที่และบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานมีน้อย ขาดแคลน น้ำสำหรับการเกษตร ขาดแคลนคู่มือ ตำรา เอกสารทางวิชาการการเกษตร วัสดุฝึกปฏิบัติวิชา เกษตรหาซื้อได้ยาก ไม่มีในท้องถิ่นนั้นๆ วัสดุอุปกรณ์ชำรุด ขาดประสิทธิภาพในการใช้งาน สาเหตุของปัญหาอุปสรรคเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุด ดังต่อไปนี้ 1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร 2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์และอาคารสถานที่ 3. วิธีการสอนของครูเกษตร 4. ความพร้อมของครูผู้สอน 5. ผลงานด้านเกษตรของโรงเรียน

ความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพของครู-อาจารย์

เอก ส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงความรู้และทักษะทางการเกษตร ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการ ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนเรื่อง การผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคนิควิธีการสอน การเข้าฝึกอบรมด้านการสอนวิชา
 เกษตรเกี่ยวกับความรู้และทักษะภาคปฏิบัติการเกษตร ครูเกษตรต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้าน
 การพูด ความกระตือรือร้นและมนุษยสัมพันธ์ ความต้องการศึกษาต่อปริญญาโท สาขาวิชาเกษตร
 ศาสตร์ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนประเภทของจริง ต้องการมากที่สุด ความต้องการให้ผู้บริ-
 หารสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตรและจัดงบประมาณอุดหนุนหมวดวิชาเกษตรอย่างเพียงพอ
 และกรมสามัญศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ควรจัดบุคลากรไปในเทศส่งเสริมและแนะนำ เพื่อผลการ
 ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครูเกษตร อาจจะจัดอบรม/สัมมนา
 เพื่อพัฒนาครู-อาจารย์ให้ทันสมัยตลอดเวลา

5.2 .ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-
 อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะแก่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

1. ควรมีการฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะทางเกษตรเฉพาะอย่าง
2. ควรพัฒนารูปแบบตำราเรียนของการเกษตรแผนใหม่
3. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ควรมีการจัดพื้นที่และบริเวณใน
 การปฏิบัติงานเกษตรแก่นักเรียน เนื่องจากวิชาเกษตรต้องมีการปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้
 และทักษะที่แท้จริง
4. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนควรจัดให้สอดคล้องกับ
 สภาพและอาชีพของท้องถิ่น

5.2.2 ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรให้ความสำคัญวิชาเกษตรมากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณให้กับหมวดวิชา
 เกษตรมากขึ้น เพราะเป็นวิชาใช้ประกอบอาชีพได้
2. การจัดการสอนวิชาเกษตรควรใช้ครูผู้สอนจบทางการเกษตรโดยตรง
3. ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนวิชาเกษตร
4. ปลุกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนวิชาเกษตรให้มากขึ้น

5.2.3 ข้อเสนอแนะแก่กรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

1. ในการบรรจุแต่งตั้งครูเกษตร ควรคัดเลือกผู้ที่มีวุฒิทางการเกษตรโดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และควรเพิ่มอัตราครูเกษตรที่จบการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูเกษตรที่มีวุฒิทางการเกษตรแท้จริงยังขาดแคลน ทำให้การเรียนการสอนวิชาเกษตรขาดประสิทธิภาพ

2. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอและควรเพิ่มเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะการเกษตรมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และผู้เรียนจะได้รับความรู้ที่กว้างขึ้น

3. ควรจัดฝึกอบรมความสามารถเกี่ยวกับทักษะทางการเกษตรเฉพาะอย่างแก่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษา

5.2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย

ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับวิทยาลัยเกษตรกรรมหรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตแห่งอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับ "ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร" ว่าจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน กับครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษา. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

———, กระทรวงศึกษา. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

ไกรนุช ศิริพล. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.

จรัญ จันทลักษณ์. สถิติวิธีวิเคราะห์และวางแผนวิจัย. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

ชวนพิศ แซ่ห่วน. "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาครุศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

ทองหล่อ นามุดตา "ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

นพคุณ ศิริวรรณ. 25 ปี ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์-อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

———. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในยุคโลกาวัตตร ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

น้อย ศิริโชติ. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์, 2524.

บุญชม ศรีสะอาด. วิชาการสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ:เจริญผล, 2532.

พรนิมพ์ นินท์สุขกิจ. "การศึกษากาณการจัดการสอนการเรียนรู้วิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขต 6" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

รมย์ อาภาภิรม. คู่มือการเรียนรู้วิชาปัญหาพิเศษ. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2532.

———. วิธีการสอนเกษตร ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

———. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในยุคโลกาวัตร์ ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

จุฑาเมียด ดอกไม้. "ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

วิรัตน์ คำสรงค์. "ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 11 ต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ปีการศึกษา 2532" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2532.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริวรรณ สุวรรณอาภา. ระบบการเรียนการสอนเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :2533.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การศึกษาเกษตรและส่งเสริมอาชีพเกษตรนนทบุรี. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.

_____, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ หน่วยที่ 9-15 นนทบุรี. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ. "สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระเกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

เสนาะ ดิเยาว์. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

อมร รักษาสัตย์ และบัณฑิตยา กรวรรณสูตร. ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย จำกัด กรุงเทพฯ:2515.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น 125 คน จาก 55 โรงเรียน ประกอบด้วย

1. โรงเรียนกัลยาณวัตร	จำนวนครูเกษตรที่ศึกษา	5 คน
2. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	"	5 "
3. โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	"	5 "
4. โรงเรียนท่าพระวิทยายน	"	1 "
5. โรงเรียนสารະถິพิตยาสวรรค์	"	1 "
6. โรงเรียนนครขอนแก่น	"	3 "
7. โรงเรียนขามแก่นนคร	"	4 "
8. โรงเรียนเมืองเมืองขอนแก่น	"	3 "
9. โรงเรียนโคกลีพิตยาสวรรค์	"	2 "
10. โรงเรียนขอนแก่นวิทยาลัย	"	1 "
11. โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม	"	5 "
12. โรงเรียนกระนวนวิทยาคม	"	2 "
13. โรงเรียนยางคำพิทยาคม	"	1 "
14. โรงเรียนชนบทศึกษา	"	3 "
15. โรงเรียนชุมแพศึกษา	"	10 "
16. โรงเรียนจุตรมิตรวิทยายน	"	2 "
17. โรงเรียนดงมันพิทยาคม	"	2 "
18. โรงเรียนน้ำพองศึกษา	"	5 "
19. โรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษารัชชมังคลาภิเษก	"	2 "
20. โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม	"	2 "
21. โรงเรียนหนองกุงวิทยายน	"	1 "
22. โรงเรียนบ้านไผ่	"	4 "
23. โรงเรียนรังสรรค์วิทยาคม	"	1 "
24. โรงเรียนบ้านแฮดศึกษา	"	1 "
25. โรงเรียนบ้านลาดวิทยาคม	"	1 "
26. โรงเรียนพล	"	2 "

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

27. โรงเรียนเมืองพลวิทยาคม	จำนวนครูเกษตรที่ศึกษา	2	คน
28. โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม	"	5	"
29. โรงเรียนหนองนาคำวิทยาคม	"	1	"
30. โรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคม	"	3	"
31. โรงเรียนเวียงวังกตวิทยาคม	"	2	"
32. โรงเรียนบ้านโคกศึกษา	"	3	"
33. โรงเรียนมัธยมศึกษา	"	4	"
34. โรงเรียนแวงน้อยศึกษา	"	2	"
35. โรงเรียนท่านางแม่วิทยายน	"	1	"
36. โรงเรียนสีชมพูศึกษา	"	3	"
37. โรงเรียนหนองเรือวิทยา	"	2	"
38. โรงเรียนจระเข้วิทยายน	"	1	"
39. โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา	"	1	"
40. โรงเรียนไตรคามวิทยา	"	1	"
41. โรงเรียนอุบลรัตน์พิทยาคม	"	3	"
42. โรงเรียนฝางวิทยายน	"	1	"
43. โรงเรียนประชารัฐวิทยาเสริม	"	1	"
44. โรงเรียนพระยัณวิทยาคาร	"	1	"
45. โรงเรียนโนนสะอาดวิทยาคาร	"	1	"
46. โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม	"	2	"
47. โรงเรียนเฟื้อยน้อยศึกษา	"	1	"
48. โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล	"	1	"
49. โรงเรียนภูผาม่าน	"	1	"
50. โรงเรียนม่วงหวานพัฒนศึกษา	"	1	"
51. โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา	"	1	"
52. โรงเรียนโนนหันวิทยายน	"	1	"
53. โรงเรียนนาจานศึกษา	"	1	"
54. โรงเรียนผาขาววิทยายน	"	1	"
55. โรงเรียนบึงไพรพิทยาคม	"	1	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงานตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเอง และชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาให้สอดคล้อง

กับข้อจำกัดต่าง ๆ

4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น

5. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน

6. มีทัศนคติที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

7. มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ มีความสามารถในการจัดการ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. เข้าใจสภาพ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนะแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

ตารางโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	บังคับ		เลือกเสรี	บังคับ		เลือกเสรี	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก		แกน	เลือก		แกน	เลือก	
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	1	-		4	-		4	-	
1.2 ภาษาต่างประเทศ	-	-		-	-		-	-	
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
2.2 คณิตศาสตร์	3	-		3	-		-	-	
3. สังคมศึกษา	2	2	10	2	2	10	2	2	13
4. พัฒนาบุคลิกภาพ									
4.1 พลานามัย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงานและอาชีพ									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-	-		-	-		-	-	
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดีตามระบอบ การปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาว์- ปัญญา มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนา สังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะด้าน
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง
3. สามารถเป็นผู้นำ และเป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทั้งส่วนบุคคล และส่วนรวม
4. สามารถวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่าง เท่าเทียมกัน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการ พัฒนาชุมชนของตน
7. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
8. มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ
9. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงสังคมในประเทศและในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนา ประเทศตามบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒน- ธรรมของประเทศ

ตารางโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

วิชา	ชั้น ม.4 - ม.6		
	จำนวนหน่วยการเรียนรู้		
	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก	
1. ภาษาไทย	6	-	เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ อีก อย่างน้อย 45 หน่วยการเรียนรู้ (ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ให้เลือกเรียนรายวิชา พระพุทธศาสนา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี
2. สังคมศึกษา	6	-	
3. พลานามัย	3	3	
4. วิทยาศาสตร์	-	6	
5. พื้นฐานวิชาอาชีพ	-	6	
6. คณิตศาสตร์	-	-	
7. ภาษาต่างประเทศ	-	-	
8. ศิลปะ	-	-	
9. อาชีพ	-	-	
รวมจำนวนหน่วยการเรียนรู้	15	15	
	30		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0050

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

9 มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 125 ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้
ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในปีงบประมาณ
2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์จะรวบรวมข้อมูลจากคณะครู-อาจารย์ผู้ทำการ
สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัย
ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้ครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ
วิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้
เพื่อการสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว
คืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า-
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 553, 559

โทรสาร 3268506

อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 18/1/38
วันที่ 18/1/38
เวลา น.

ที่ ศธ 0819/ 345

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น
โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ถนนกลางเมือง
อำเภอเมือง ขอนแก่น 40000

17 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือออกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและวิจัย จำนวน 5 ชุด

ด้วย ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจ้งว่า ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน วิชาเกษตรของครู อาจารย์ วิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2538 เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาลักษณะ จักกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงต่อไป

ในการนี้ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้ขอความอนุเคราะห์ทางโรงเรียนโปรดให้ครู อาจารย์ วิชาเกษตร ได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกชุด และทุกข้อ คำตอบและข้อคิดเห็นจากครูตอบ คณะผู้วิจัยถือว่ามีความจำเป็นและใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใดๆ ผลของกรวิจัยจะใช้เพื่อวางแผน การพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น และได้โปรดส่งแบบสอบถามคืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

สทศ อ.อ.อ.อ.

- เพื่อโปรดพิจารณา

ขอแจ้งความด้วย

- เพื่อมอบให้โรงเรียนประสานงาน

ขอใบรับ

๑๕ ม.ค. ๓๘ (นางสุกัญญา ศรีใจ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

๑๕ ม.ค. ๓๘

๑๕ ม.ค. ๓๘

๑๕ ม.ค. ๓๘

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้โรงเรียนใช้ตามโครงการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 241710

ไม่มีการคืนใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย

1.2 เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย

1.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย

1.4 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย

1.5 เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อการผลิตครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย

3. คำตอบและความคิดเห็นของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนและเสียหายใด ๆ แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ☐ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

โรงเรียน.....

จังหวัด.....

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา ☐ พุทธ ☐ คริสต์ ☐ อิสลาม
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง

5. อายุราชการ.....ปี

6. ระดับการศึกษา และสาขาวิชาเอก (โปรดระบุทุกระดับการศึกษา)

- ☐ อนุปริญญา วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- ☐ ปริญญาตรี วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- ☐ ปริญญาโท วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- ☐ ปริญญาเอก วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-

7. ตำแหน่งในปัจจุบัน

- ☐ ครู ☐ อาจารย์ ☐ อาจารย์ 2 ☐ อาจารย์ 3
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร

- ☐ เพิ่งเริ่มสอน ☐ สอนมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา
☐ สอนมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

- ☐ ครูประจำชั้น
☐ ทำงานธุรการ
☐ แนะนำ
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
.....

10. ในภาคเรียนที่ท่านทำการสอนทั้งหมดสัปดาห์ละ.....คาบ

(โปรดระบุทุกรายวิชาที่ท่านสอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
2. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
3. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
4. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
5. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
6. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

11. ถ้าไม่รวมรายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ ในรอบ 3 ปีการศึกษานี้ท่านได้สอนรายวิชาใดบ้าง (โปรดระบุชื่อวิชาและระดับชั้นที่สอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....
2. วิชา.....ระดับชั้น.....
3. วิชา.....ระดับชั้น.....
4. วิชา.....ระดับชั้น.....
5. วิชา.....ระดับชั้น.....
6. วิชา.....ระดับชั้น.....
7. วิชา.....ระดับชั้น.....

12. ท่านสอนซ้ำรายวิชาเดิมบ้างหรือไม่

☐ ซ้ำ ☐ ไม่ซ้ำ

13. ในกรณีที่ท่านต้องสอนวิชาอื่น นอกเหนือจากวิชาเกษตรด้วยนั้นเพราะเหตุใด

- ☐ จำนวนครูสอนวิชาอื่น ไม่พอ
- ☐ มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี
- ☐ โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย
- ☐ มีครูเกษตรหลายคน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ในรอบ 3 ปีการศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วท่านสอนสัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

15. ท่านคิดว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ของท่านนั้นมากหรือน้อย

- ☐ มากเกินไป
- ☐ ค่อนข้างมาก
- ☐ เหมาะสมแล้ว
- ☐ น้อยเกินไป

16. ท่านคิดว่าครูเกษตรควรสอนสัปดาห์ละ.....คาบ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี มีประสิทธิภาพที่สุด

17. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในด้านการสอนบ้างหรือไม่

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
.....
.....
.....
.....
.....

18. ท่านเคยได้รับการอบรมทางด้านการเกษตรบ้างหรือไม่

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
.....
.....
.....
.....
.....

19. ท่านได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายกี่ปีมาแล้ว

- ☐ ไม่ถึงหนึ่งปี ☐ 1 ปี ☐ 2 ปี ☐ 3 ปี
☐ 4 ปี ☐ 5 ปี ☐ เกินกว่า 5 ปี

20. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านใด

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

☐ ความรู้และทักษะในการการสอน

☐ ความรู้และทักษะทางการเกษตร

☐ พัฒนาด้านบุคลิกภาพ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

21. ท่านต้องการรับการฝึกอบรม ด้านการสอนเพิ่มเติมหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

☐ เทคนิควิธีสอน

☐ การวัดและประเมินผลการเรียน

☐ การทำแผนการสอน

☐ การวิเคราะห์หลักสูตร

☐ การใช้และการผลิตสื่อการสอน

☐ จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น

☐ การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

22. ท่านต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านการเกษตรเพิ่มเติมหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุเรื่องที่ต้องการฝึกอบรมตามลำดับ
ความต้องการสูงสุด)

.....
.....
.....
.....

23. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพด้านใด

☐ การพูด

☐ การแต่งกาย

☐ กริยาท่าทาง

☐ มนุษยสัมพันธ์

☐ ความกระตือรือร้น

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

24. ท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุระดับการศึกษาและสาขาที่ต้องการ)

☐ ปริญญาตรี สาขา.....

☐ ปริญญาโท สาขา.....

☐ ปริญญาเอก สาขา.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

25. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรนั้น โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

- ☐ ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี
- ☐ โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก
- ☐ โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียนมากน้อยเพียงใด

- ☐ ตั้งใจมาก
- ☐ ตั้งใจแต่ไม่มากนัก
- ☐ ไม่ค่อยตั้งใจ
- ☐ ไม่ตั้งใจเลย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โปรดจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในโรงเรียนของท่าน 5 อันดับ

- การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่
- ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)
- วิธีสอนของครูเกษตร
- บุคลิกภาพของครูเกษตร
- สภาพของท้องถิ่น
- ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน
- นักเรียนรุ่นก่อน ๆ
- ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน
- ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง
- ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนอยู่มีขนาดเหมาะสมเพียงใด

- ☐ กลุ่มใหญ่มากเกินไป (ประมาณ.....คน)
- ☐ กลุ่มค่อนข้างใหญ่ (ประมาณ.....คน)
- ☐ ขนาดเหมาะสมดีแล้ว (ประมาณ.....คน)
- ☐ กลุ่มค่อนข้างเล็ก (ประมาณ.....คน)
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

29. ท่านคิดว่ากลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติด้วยควรมีขนาดเท่าใด

- ☐ ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน
- ☐ ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน
- ☐ กลุ่มละ 20-30 คน
- ☐ กลุ่มละ 30-40 คน
- ☐ กลุ่มละ 40-50 คน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

30. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะหรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี (ถ้าไม่มีท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่สอน, (โปรดระบุ)

31. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียน ได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาของท่านหรือไม่

- ☐ จัด
- ☐ ไม่จัด (โปรดระบุสาเหตุ)

32. ถ้าโรงเรียนได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของวิชาที่ท่านสอน โปรดระบุว่ามีพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจำนวนเท่าใด (ถ้าเป็นอาคารหรือสถานที่ขนาดเล็ก ระบุพื้นที่เป็นตารางเมตรได้)

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

33. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

34. ท่านมีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรอย่างไร โปรดระบุปัญหาที่ประสบ

.....
.....
.....
.....

35. ท่านต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน
วิชาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

36. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาท่านยึดอะไรเป็นหลัก

☐ จัดเตรียมเอง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจาก
แหล่งต่าง ๆ

☐ ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ

☐ สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

37. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

38. ท่านเตรียมการสอนด้วยวิธีใด

☐ ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผนการสอนเป็นรายคาบ

☐ ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

39. การจัดซื้อวัสดุศึกษาเกษตร ท่านปฏิบัติอย่างไร

- ☐ ขนซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุงการศึกษา
- ☐ ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน
- ☐ ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา
- ☐ เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านมีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุศึกษาเกษตรหรือไม่

- ☐ ไม่มี
- ☐ มี (โปรดระบุ).....
.....
.....
.....
.....
.....

41. ปัจจุบันวิชาเกษตรที่ท่านกำลังสอนอยู่ ท่านใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

ชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุ).....
.....

เหตุผลการเลือก ใช้สื่อและอุปกรณ์ชนิดนี้.....
.....

ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ตามที่ท่านระบุ

- ☐ โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน
- ☐ มี แต่จำนวนไม่เพียงพอ
- ☐ โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ
- ☐ มีสื่อและอุปกรณ์ แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก
- ☐ มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

[] สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคาร
หรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....

42. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในข้อ 41

.....
.....
.....
.....
.....
.....

43. ท่านต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุจำนวนพร้อมเหตุผล
ประกอบด้วย)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

44. ท่านต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

45. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ อย่างไรบ้าง

46, โปรตแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอน
วิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอขอบพระคุณในการให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ **หน่วยงานราชการ** เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้